

ITÄ-UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEEN PYSYVIEN VASTAAVIEN MENOJEN POISTOSUUNNITELMA 1.1.2023 ALKAEN

1 Yleistä

Poistosuunnitelmalla jaksotetaan tuloslaskelmaan kuluksi taseeseen kirjattavien pysyvien vastaavien ryhmiin aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintameno. Meno jaksotetaan poistoina niille vuosille, jona hyödyke vaikuttaa toiminnassa tuotannontekijänä, joko tuloa tuottaen tai osana peruspalvelun tuottamista. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen poistosuunnitelman hyväksymismenettely on määrätty hallintosäännön 81 § pykälässä. Aluevaltuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet osana taloussuunnitelmaa. Aluehallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat. Aluehallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

2 Soveltamisalue

Tämä poistosuunnitelma koskee sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenoja että muita pitkävaikutteisia menoja. Pysyviin vastaaviin kirjattavalla hyödykkeellä tarkoitetaan esineitä, erikseen luovutettavissa olevia oikeuksia ja muita hyödykkeitä, kuten koneita ja kalustoa. Muilla pitkävaikutteisilla menoilla tarkoitetaan taseen pysyviin vastaaviin kuuluvia hyödykkeitä, jotka eivät ole erikseen luovutettavissa. Muut pitkävaikutteiset menot voivat olla it-järjestelmän hankintamenoja tai vuokrahuoneiston perusparannusmenoja. Mitä jäljempänä on todettu pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenojen poistamisesta, koskee soveltuvin osin myös muita pitkävaikutteisia menoja.

3 Poistojen perusta

3.1 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintameno ja jäännösarvo

Poistosuunnitelman mukaiset poistot tehdään hyödykkeiden hankintamenoon ja sovittuun poistoaikaan perustuen. Hankintamenoilla tarkoitetaan hyödykkeen arvonnäköalasta vähennettävien ostohinnan lisäksi muita hankkimisesta aiheutuneita menoja, kuten esimerkiksi kuljetuksesta ja asennuksesta aiheutuneita menoja ilman arvonnäköalaa. Arvonnäköalasta vähennettävien hyödykkeiden käyttöomaisuuden tasearvoon vain silloin kun kyseessä on verotuksellisesti vähennysrajoitteinen hankinta. Käyttöomaisuuden suunnitelmapoistojen jäljelle jäävä tasearvo eli jäännösarvo on pääsääntöisesti nolla. Varovaisuuden periaatetta noudattaen, voidaan perustelluissa tilanteissa määritellä hyödykkeelle jäännösarvo.

3.2 Pysyviin vastaaviin kirjattavien hyödykkeiden hankintahintaraja

Hyödyke on käyttöomaisuutta silloin kun sen arvonnäköalasta vähennettävien hankintameno on vähintään 10 000 € ja sitä käytetään useana tilikautena. Hankintahintaraja ei koske käyttöomaisuuslajeja maa- ja vesialueet, arvo- ja taide-esineet sekä ryhmää käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset. Mikäli hyödyke koostuu useasta eri komponentista, joiden yhteenlaskettu hankintameno on vähintään 10 000 euroa, se kirjataan pysyviin vastaaviin yhtenä hyödykkeenä. Toimitilan rakentamisen ja peruskorjauksen yhteydessä tehtävää

irtaimistohankintaa, joka saattaa sen käyttövalmiiksi, kutsutaan ensikertaiseksi kalustamiseksi. Ensikertainen kalustaminen voidaan ottaa käyttöomaisuuteen poistosuunnitelman käyttöomaisuuslajien mukaisina kokonaisuuksina siten, että kukin laji muodostaa yhden hyödykkeen. Hyödykkeet, joiden arvonlisäveroton hankintahinta on alle 10 000,00 euroa, kirjataan hankintatilikauden kuluksi. Perustamis- ja tutkimusmenot kirjataan aina tilikauden kuluksi. Kehittämismenot voidaan aktivoida, mikäli niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena.

3.3 Rahoitusosuudella, varauksella tai rahaston käytöllä katettu hankintameno

Jos hyödykkeen hankintaan saadaan valtionosuutta, investointiavustusta tai muuta rahoitusosuutta, saatu määrä kirjataan hankintamenojen vähennykseksi. Poistolaskennassa perustana pidetään saadulla rahoitusosuudella vähennettyä hankintamenojen määrää. Kun käyttöomaisuuden hankintamenoa katetaan investointivarauksella tai rahastolla, suunnitelmapoistojen perustana on hyödykkeen koko hankintameno.

3.4 Hyödykkeiden perusparannusmenot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden perusparannusmeno kirjataan käyttöomaisuuskirjanpidossa omaksi erilliseksi rekisteröinniksi perusparannettavan hyödykkeen alle, jolloin poistoaika on sama kuin varsinaisen perusparannetun hyödykkeen jäljellä oleva poistoaika. Mikäli perusparannus lisää hyödykkeen jäljellä olevaa palvelutuotantoon osallistumisaikaa oleellisesti, muutetaan kaikkien hyödykettä koskevien rekisteröintien poistoaikaa vastaavasti. Mikäli alkuperäinen hyödyke, johon perusparannus tehdään, on jo poistettu loppuun, määritellään hyödykkeelle uusi poistoaika vastaamaan jäljellä olevaa taloudellista pitoaikaa. Tällaisen perusparannetun hyödykkeen poistoaika päätetään viimeistään perusparannuksen valmistumisvuoden talousarviossa tai tilivuoden kuluessa syntyneissä tai eriytyneissä hankkeissa perusparannuksen aloittavan päätöksenteon yhteydessä.

4 Poistomenetelmä

Poistomenetelmänä käytetään tasapoistomenetelmää, menojäännös (jäännösarvo) poistomenetelmää tai käytön mukaista poistomenetelmää. Hyödykeryhmittäiset poistomenetelmät on esitetty poistosuunnitelman lopussa.

5 Poistoaika

5.1 Poistoaikojen pituus

Pysyviin vastaaviin kuuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno tulee poistaa vaikutusaikanaan. Pysyvien vastaavien vaikutusajalla tarkoitetaan hyödykkeen taloudellista pitoaikaa. Pysyvien vastaavien hankintameno jaksetaan poistoina kuluksi pääsääntöisesti sen koko taloudelliselle pitoajalle. Taloudellisen pitoajan päätyttyä on hyödykkeen hankintameno oltava kokonaan poistettu mahdollista jäännösarvoa lukuun ottamatta.

5.2 Poistojen aloittaminen

Poistojen laskenta aloitetaan, kun hyödyke on otettu käyttöön. Poistoaikaa ei lueta esimerkiksi koneiden tavanomaista koekäyttöaikaa. Keskenäisistä hankinnoista ei tehdä poistoja.

6 Poistomenetelmän ja -ajan päättäminen

Käyttöomaisuuteen kirjattavien hyödykkeiden poistomenetelmä ja -aika tulee määrittää hyödykkeen hankintapäätöksen yhteydessä. Pääsääntöisesti käytetään hyödykeryhmän poistovälyksen alarajaa.

7 Poistosuunnitelman muuttaminen

Hyödykkeen poistosuunnitelmaa voidaan muuttaa, jos hyödykkeeseen liittyvä tulonodotus tai sen palvelutuotantokyky muuttuu oleellisesti. Poistosuunnitelman muutos koskee vain muutostilikauden ja sitä seuraavien tilikausien poistoja. Olennaiset muutokset pysyvien vastaavien tulonodotuksissa tai palvelutuotantokyvyssä otetaan ensisijaisesti huomioon poistosuunnitelmaa muuttamalla. Arvonlennuskirjaus tulee kysymykseen lähinnä silloin, kun tulevia tulonodotuksia tai palvelutuotantokykyä ei tilinpäätöstä laadittaessa havaita olevan enää lainkaan. Poistosuunnitelman hyödykekohtaisen muutoksen voi tehdä aluehallitus. Jos poistosuunnitelman muutos vaikuttaa olennaisesti tilinpäätöksessä kunnan toiminnan tuloksesta tai taloudellisesta asemasta annettavaan kuvaan, ilmoitetaan siitä tilinpäätöksen liitetietona.

8 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistaminen käytöstä, romutus ja myynti

Jos hyödyke romutetaan tai poistetaan muutoin lopullisesti käytöstä kesken taloudellisen pitoajan, poistetaan jäljellä oleva jäännösarvo kokonaan sinä tilikautena, jona hyödyke poistetaan käytöstä. Mikäli hyödykettä ei käytetä normaaliin tuotantotoimintaan, kirjataan poistot kuitenkin aluksi suunnitelman mukaisesti. Jos hyödykettä ei kuitenkaan käytetä kolmen seuraavan vuoden aikana, poistetaan tasearvo kokonaan kirjanpidosta. Myyntivoitto ja -tappio lasketaan periaatteessa hyödykekohtaisesti vähentämällä käyttöomaisuuden myyntitulosta hyödykkeen tasearvo. Hyödykkeen myyntivuodelta tehdään suunnitelmapoistot luovutusajankohtaan asti täysiltä kuukausilta. Merkitykseltään vähäinen myyntivuoden poisto voidaan kuitenkin jättää tekemättä. Käytöstä poiston, romutuksen ja myynnin yhteydessä hyödyke merkitään käyttöomaisuuskirjanpitoon luovutetuksi ja poistetaan taseen pysyvistä vastaavista. Hyödykkeen pitoajan päätyttyä sen käytöstä poistamisesta syntyviä menoja ei voida lukea hyödykkeen poistopohjaan vaan ne on kirjattava kuluksi.

KÄYTTÖOMAISUUDEN JA MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN MENOJEN SUUNNITELMAN
MUKAISET POISTOT

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

	Tasapoisto	Menojäännöspoisto
Kehittämismenot	2 - 5 vuotta*	ei suositella
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta	ei suositella
Liikearvo	2 - 5 vuotta*	ei suositella
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 - 5 vuotta*	ei suositella
Osallistuminen toisen yhteisön		ei suositella
- tiehankkeisiin	15 - 20 vuotta*	ei suositella
- ratahankkeisiin	30 - 40 vuotta*	ei suositella
- väylähankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja*)		
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseränmenot	5-10 vuotta*	ei suositella
Muut	2 - 10 vuotta*	ei suositella

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 vuotta	5 % - 10 %
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %
Talousrakennukset	10 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %
Asuinrakennukset	30 - 50 vuotta	5 % - 10 %
Kallioluolat ja -tunnelit , väestönsuojat	30 - 70 vuotta	4 % - 10 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30 vuotta	10 % - 25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30 vuotta	10 % - 20 %
Vedenjakeluverkosto	30 - 40 vuotta	7 % - 10 %
Viemäriverkko	30 - 40 vuotta	7 % - 10 %
Kaukolämpöverkko	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12 vuotta	20 % - 22 %
Maakaasuverkko	20 - 25 vuotta	12 % - 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10 - 20 vuotta	15 % - 25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %

6.4.2022

Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 - 15 vuotta	20 % - 27 %
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 vuotta	25 % - 27 %
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 vuotta	25 % - 30 %
Muut raskaat koneet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Muut kevyet koneet	5 - 10 vuotta	25 % - 30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 vuotta	20 % - 30 %
Atk-laitteet	3 - 5 vuotta	30 % - 40 %
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 vuotta	30 % - 40 %
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

*) Jollei kirjanpitovelvollinen voi luotettavalla tavalla arvioida vaikutusaikaa, on hankintameno poistettava enintään kymmenessä vuodessa.